

Kompetencije (školskih) pedagoga u Hrvatskoj: gdje smo i kamo idemo?

Marko Turk, prof.

Znanstveni novak i asistent

Odsjek za pedagogiju

Filozofski fakultet u Rijeci

E: markoturk@ffri.hr

Plan izlaganja

- 1. Istraživanje o kompetencijama pedagoga u Hrvatskoj**
- 2. Kompetencije pedagoga**
- 3. Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja**
- 4. Pitanja sudionika**

Istraživanje o kompetencijama pedagoga u Hrvatskoj (1/2)

- **Projekt:** Sveučilište i vanjsko okruženje u kontekstu europskih integracijskih procesa (MZOŠ, voditeljica: dr. sc. Jasminka Ledić, red. prof.)
- **Članovi istraživačke grupe:**
 - dr. sc. Jasminka Ledić, red. prof.,
 - dr. sc. Stjepan Staničić, izv. prof.,
 - Marko Turk, znanstveni novak i asistentOdsjek za pedagogiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci
- **Suradnici:**
 - Maja Močibob, prof. – psiholog,
 - Ivan Marinović, dipl. ing.

Istraživanje o kompetencijama pedagoga u Hrvatskoj (2/2)

- **Cilj istraživanja:** Ispitati procjenu važnosti kompetencija potrebnih za rad školskog pedagoga i načina na koji se navedene kompetencije najviše stječu (visokoškolsko obrazovanje i/ili programi stručnog usavršavanja).
- **Uzorak:** Reprezentativan, ukupno 508 školskih pedagoga, i to 359 zaposlenih u osnovnim i 149 zaposlenih u srednjim školama.
- **Metoda i vrijeme:** Istraživanje se provodilo putem mrežne anekte, u razdoblju od 15. listopada do 9. studenog 2012. godine.

Kompetencije pedagoga (1/7)

- Što je/su kompetencija/e?
 - “...unutarnja karakteristika čovjeka koja je povezana s radnim mjestom, a sastoji se od motivacije, sposobnosti, samopoimanja i socijalnih uloga (Boyatzis, 1982.)
 - „...sposobnost pojedinca da se suoči sa izazovima koje mu postavlja radna i socijalna okolina. To znači da ih pojedinac ne dobiva rođenjem, već ih stječe iskustvom u različitim situacijama, a jedna od njih je i odgoj i obrazovanje.“ (Muršak, 2007.)

Kompetencije pedagoga (2/7)

- Polazišta u istraživanju
 - Tuning educational structures in Europe (2008)
 - Međunarodna istraživanja – Resman, M. (2000), Weinert, F. E. (2001), Podgórecki, L. J. (2004), Leliugiene, I., Juodeikaite, A., Jankuniene, L. (2005), Jezierska, B. (2007)
- Istraživanja o kompetencijama pedagoga u nacionalnom okruženju – rijetkost (Staničić, 2001., 2003.)
- Staničić (2001) – kompetencijski profil “idealnog” pedagoga
- 5 ključnih kompetencija: osobne, razvojne, stručne, međuljudske i akcijske

Kompetencije pedagoga (3/7)

OSOBNJE	iskren i dosljedan u radu, marljiv u izvršavanju svojih zadataka, osoba koja ima povjerenja u svoje suradnike, komunikativan i pristupačan te sklon razumjeti i dopuštati različita gledišta i rješenja u radu
RAZVOJNE	jasna vizija razvoja škole, sudjelovanje u racionalnom organiziranju odgojno-obrazovnog procesa, pribavljanje i prenošenje stručnih informacija, uvođenje inovacija u odgojno-obrazovni rad i poznavanje informatičke tehnologija
STRUČNE	razumjeti načela organizacije odgojno-obrazovnog procesa, znati smisao i važnost kvalitetnog planiranja i programiranja rada škole, poznavati nastavni plan i program kao i didaktička načela njegova organiziranja, znati oblike i propise iz područja odgoja i obrazovanja
MEĐULJUDSKE	razumjeti zakonitosti međuljudskih odnosa, znati demokratski voditi školsko osoblje, znati sudjelovati u rješavanju konflikata, umjeti motivirati svoje suradnike te znati prepoznati individualne kvalitete pedagoških i drugih djelatnika
AKCIJSKE	stvara uvjete i otklanja zapreke u radu pedagoškog osoba, sluša i savjetodavno pomaže u radu, ističe uspjehe i rezultate vrijednih pojedinaca, otvoreno radi sa suradnicima te rješava probleme u školi

Kompetencije pedagoga (4/7)

- Kompetencije (školskog) pedagoga (Ledić, Staničić, Turk, 2013)
 - 41 kompetencija
 - revidirani kompetencijski profil “idealnog” pedagoga (Staničić, 2001)
 - nova skupina: kompetencije europske dimenzije u obrazovanju

EDO KOMPETENCIJE	<ul style="list-style-type: none">• Poznavanje postupka prijave na programe Europske unije• Poznavanje strukture i načina funkcioniranja ključnih tijela Europske unije (Vijeće Europe, Vijeće ministara, Europski parlament...)• Poznavanje europskih trendova u obrazovanju• Poznavanje minimalno jednog stranog jezika• Poznavanje područja demokratskog građanstva i ljudskih prava• Osposobljenost za rad u interkulturalnom i multikulturalnom okruženju• Osposobljenost za usmjeravanje učenika i nastavnika društvenoj odgovornosti
-----------------------------	---

Kompetencije pedagoga (5/7)

Osposobljenost za samostalni rad	Poznavanje europskih trendova u obrazovanju
Osposobljenost za prilagodbu novim pedagoškim situacijama	Poznavanje strukture obrazovnog sustava na nacionalnoj razini
Osposobljenost za komunikacijsku otvorenost i empatičnost	Poznavanje nacionalnog zakonodavstva vezanog uz odgoj i obrazovanje
Osposobljenost za etičko i moralno rasuđivanje	Poznavanje planiranja i programiranja rada škole
Osposobljenost za planiranje osobnog i profesionalnog razvoja i usavršavanja (cjeloživotno učenje)	Poznavanje područja rada nastavnika i ostalih stručnih suradnika
Osposobljenost za uvođenje inovacija u odgojno-obrazovni proces	Osposobljenost za provođenje savjetodavnog rada s učenicima
Osposobljenost za stvaranje i razvijanje individualiziranih programa za učenike	Poznavanje izrade pedagoškog instrumentarija
Poznavanje izrade razvojnih strategija (škole)	Poznavanje pedagoške dokumentacije
Poznavanje postupka prijave na programe Europske unije	Poznavanje sustavnog praćenja rada nastavnika
Poznavanje strukture i načina funkcioniranja ključnih tijela Europske unije (Vijeće Europe, Vijeće ministara, Europski parlament itd.)	Poznavanje izrade nastavnih priprema i didaktičkih načela rada

Kompetencije pedagoga (6/7)

Poznavanje vrednovanja rezultata odgojno-obrazovnog procesa	Poznavanje područja demokratskog građanstva i ljudskih prava
Osposobljenost za organizaciju izvannastavnih aktivnosti i slobodnog vremena učenika	Osposobljenost za timski rad s nastavnicima i suradnicima
Osposobljenost za profesionalno usmjeravanje učenika	Osposobljenost za motiviranje zaposlenih i stvaranje poticajnog radnog okruženja
Osposobljenost za rad s darovitim učenicima	Osposobljenost za rješavanje sukoba - medijacija
Osposobljenost za prepoznavanje i integraciju učenika s teškoćama u razvoju/ ponašanju	Osposobljenost za pregovaranje i lobiranje
Osposobljenost za rad s roditeljima	Osposobljenost za suradnju sa zajednicom i društvenim okruženjem (lokalna zajednica, organizacije civilnog društva, mediji itd.)
Osposobljenost za pripremu i realizaciju istraživanja pedagoške teorije i prakse	Osposobljenost za rad u interkulturalnom i multikulturalnom okruženju
Osposobljenost za interdisciplinarni rad	Osposobljenost za usmjeravanje učenika i nastavnika društvenoj odgovornosti
Osposobljenost za služenje informatičkom tehnologijom	Osposobljenost za pripremu, vođenje i vrednovanje projekata
Poznavanje hrvatskog jezičnog standarda	Osposobljenost za uvođenje inovacija i promjena u cjelokupni rad škole (poduzetničke kompetencije)
Poznavanje minimalno jednog stranog jezika	

Kompetencije pedagoga (7/7)

- Kompetencije (školskog) pedagoga (Ledić, Staničić, Turk, 2013)
 - tri skupine procjene:
 - koliko je pojedina kompetencija važna za rad školskog pedagoga
 - u kojoj mjeri je visokoškolsko obrazovanje (studij Pedagogije) doprinijelo ovladavanju pojedinom kompetencijom
 - u kojoj su mjeri različiti programi/aktivnosti stručnog usavršavanja doprinijeli ovladavanju pojedinom kompetencijom

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (1/10)

- **Tko je (prosječni) pedagog u RH?**
 - Žena
 - 42 godine
 - 15 godina radnog staža u struci
 - Zaposlena u školi koju pohađa između 301 i 500 učenika
- **Pedagozi prema završenom studiju:**

SVEUČILIŠTE	F	%
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU	249	49,02
SVEUČILIŠTE U ZADRU	100	19,69
SVEUČILIŠTE U RIJECI	66	12,99
SVEUČILIŠTE U OSIJEKU	46	9,06
DRUGO	30	5,91
BEZ ODGOVORA	16	3,15
SVEUČILIŠTE U SPLITU	1	0,2

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (2/10)

- **Procjena važnosti kompetencije potrebne za rad školskog pedagoga**

KOMPETENCIJA	M	RANG MJESTO
Osposobljenost za provođenje savjetodavnog rada s učenicima	4,91	1
Osposobljenost za komunikacijsku otvorenost i empatičnost	4,87	2
Poznavanje planiranja i programiranja rada škole	4,83	3
Poznavanje pedagoške dokumentacije	4,81	4
Osposobljenost za rad s roditeljima	4,78	5
Osposobljenost za etičko i moralno rasuđivanje	4,76	6
Osposobljenost za timski rad s nastavnicima i suradnicima	4,76	7
Osposobljenost za prilagodbu novim pedagoškim situacijama	4,72	8
Poznavanje vrednovanja rezultata odgojno-obrazovnog procesa	4,70	9
Osposobljenost za rješavanje sukoba - medijacija	4,70	10

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (3/10)

- **Procjena važnosti kompetencije potrebne za rad školskog pedagoga**

KOMPETENCIJA	M	RANG MJESTO
Poznavanje minimalno jednog stranog jezika	4,07	37
Osposobljenost za organizaciju izvannastavnih aktivnosti i slobodnog vremena učenika	4,04	38
Poznavanje europskih trendova u obrazovanju	3,81	39
Poznavanje postupka prijave na programe Europske unije	3,53	40
Poznavanje strukture i načina funkcioniranja ključnih tijela Europske unije (Vijeće Europe, Vijeće ministara, Europski parlament itd.)	3,20	41

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (4/10)

- Doprinos visokog obrazovanja za ovladavanje kompetencijom**

KOMPETENCIJA	M	RANG MJESTO
Oposobljenost za komunikacijsku otvorenost i empatičnost	3,63	1
Oposobljenost za etičko i moralno rasuđivanje	3,59	2
Poznavanje izrade nastavnih priprema i didaktičkih načela rada	3,52	3
Oposobljenost za planiranje osobnog i profesionalnog razvoja i usavršavanja (cjeloživotno učenje)	3,49	4
Oposobljenost za pripremu i realizaciju istraživanja pedagoške teorije i prakse	3,45	5
Poznavanje strukture obrazovnog sustava na nacionalnoj razini	3,42	6
Poznavanje izrade pedagoškog instrumentarija	3,36	7
Poznavanje hrvatskog jezičnog standarda	3,30	8
Poznavanje planiranja i programiranja rada škole	3,24	9
Poznavanje područja rada nastavnika i ostalih stručnih suradnika	3,23	10

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (5/10)

- **Doprinos visokog obrazovanja za ovladavanje kompetencijom**

KOMPETENCIJA	M	RANG MJESTO
Osposobljenost za uvođenje inovacija i promjena u cjelokupni rad škole (poduzetničke kompetencije)	2,43	37
Osposobljenost za stvaranje i razvijanje individualiziranih programa za učenike	2,35	38
Osposobljenost za pregovaranje i lobiranje	2,25	39
Poznavanje strukture i načina funkcioniranja ključnih tijela Europske unije (Vijeće Europe, Vijeće ministara, Europski parlament itd.)	1,72	40
Poznavanje postupka prijave na programe Europske unije	1,60	41

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (6/10)

- **Doprinos programa stručnog usavršavanja za ovladavanje kompetencijom**

KOMPETENCIJA	M	RANG MJESTO
Osposobljenost za komunikacijsku otvorenost i empatičnost	4,00	1
Osposobljenost za planiranje osobnog i profesionalnog razvoja i usavršavanja (cjeloživotno učenje)	3,99	2
Osposobljenost za provođenje savjetodavnog rada s učenicima	3,95	3
Osposobljenost za prilagodbu novim pedagoškim situacijama	3,86	4
Poznavanje planiranja i programiranja rada škole	3,85	5
Osposobljenost za rješavanje sukoba - medijacija	3,82	6
Osposobljenost za timski rad s nastavnicima i suradnicima	3,81	7
Osposobljenost za samostalni rad	3,80	8
Poznavanje nacionalnog zakonodavstva vezanog uz odgoj i obrazovanje	3,76	9
Poznavanje pedagoške dokumentacije	3,76	10

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (7/10)

- **Doprinos programa stručnog usavršavanja za ovladavanje kompetencijom**

KOMPETENCIJA	M	RANG MJESTO
Poznavanje europskih trendova u obrazovanju	2,91	37
Poznavanje postupka prijave na programe Europske unije	2,89	38
Poznavanje hrvatskog jezičnog standarda	2,88	39
Poznavanje strukture i načina funkcioniranja ključnih tijela Europske unije (Vijeće Europe, Vijeće ministara, Europski parlament itd.)	2,56	40
Poznavanje minimalno jednog stranog jezika	2,33	41

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (8/10)

- Razlike u procjeni

KOMPETENCIJA	VAŽNOST	VO	PSO
	Rang mjesto		
Osposobljenost za provođenje savjetodavnog rada s učenicima	1	13	3
Osposobljenost za komunikacijsku otvorenost i empatičnost	2	1	1
Poznavanje planiranja i programiranja rada škole	3	9	5
Poznavanje pedagoške dokumentacije	4	16	10
Osposobljenost za rad s roditeljima	5	21	14
Osposobljenost za etičko i moralno rasuđivanje	6	2	17
Osposobljenost za timski rad s nastavnicima i suradnicima	7	17	7
Osposobljenost za prilagodbu novim pedagoškim situacijama	8	14	4
Poznavanje vrednovanja rezultata odgojno-obrazovnog procesa	9	12	15
Osposobljenost za rješavanje sukoba - medijacija	10	31	6

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (9/10)

- Kompetencije europske dimenzije u obrazovanju**

EDO KOMPETENCIJE	VAŽNOST	VO	PSU
Poznavanje postupka prijave na programe Europske unije	40	41	38
Poznavanje strukture i načina funkcioniranja ključnih tijela Europske unije (Vijeće Europe, Vijeće ministara, Europski parlament...)	41	40	40
Poznavanje europskih trendova u obrazovanju	39	23	37
Poznavanje minimalno jednog stranog jezika	37	19	41
Poznavanje područja demokratskog građanstva i ljudskih prava	33	26	28
Osposobljenost za rad u interkulturalnom i multikulturalnom okruženju	32	28	32
Osposobljenost za usmjeravanje učenika i nastavnika društvenoj odgovornosti	26	22	30

Prikaz i rasprava o rezultatima istraživanja (10/10)

- **Kamo idemo?**

Zašto pedagozi kompetencije europske dimenzije u obrazovanju ne prepoznaju/ne smatraju važnima dok ih literatura i europske obrazovne politike posebno naglašavaju? Što je potrebno učiniti da bi se to promijenilo?

Može li se prema rezultatima istraživanja zaključiti kako su programi stručnog usavršavanja bolji/adekvatniji/kvalitetniji od inicijalnog obrazovanja pedagoga? Je li to iznenađujuće? Govori li to o kvaliteti navedenih programa?

Što je potrebno učiniti za snažnije povezivanje teorije i prakse?

Hvala na pažnji!

Marko Turk, prof.
Znanstveni novak i asistent

Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet u Rijeci
Odsjek za pedagogiju
Sveučilišna avenija 4
HR – 51000 Rijeka
E: markoturk@ffri.hr

